

Brief 36

Als vrijheid was wat vrijheid lijkt...

Zondag 28 februari 2021, tweede zondag in de veertig dagen tijd
Marcus 9, 2-10

In de laatste maanden wemelt het van ongelukkige liefdes. Is dat alleen hier en nu? Of zijn die er altijd en overal? Rust er een taboe op spreken over ongelukkige liefdes?

Ouders die hun kind niet horen en haar verwijten maken als zij daarover iets aan hen kwijt wil, de pijn van de ouders als het kind hun oren open schreeuwt. Het al lang volwassen kind dat eindelijk de hoge drempel over durft naar een lastig gesprek met haar ouders om niet langer alleen te zijn, wordt weer de woestijn in geduwd en bevestigd in het oude gevoel: eenzaam.

Een stel, lang getrouwd, de kaarten geschud. Zij is de boze moeder, hard voor zichzelf en voor ieder die dichtbij haar hart komt. Hij viel voor haar als voor zijn moeder. Nu wordt het ondragelijk. Hij is haar boodschappenjongen geworden en durft die rol niet te verlaten, want wat is zij zonder hem? Hij zoekt zijn vrijheid zonder haar te verlaten, maar zij staat hem die niet toe. Zo gaan die beiden tezamen, zonder gesprek en onder grote spanningen.

Een ouderpaar met drie volwassen kinderen, de jongste een zorgenkind. De ouders hebben hem met liefde en aandacht omringd en hem naar een min of meer zelfstandig leven geleid. Werken lukt niet en nu zit hij door Corona opgesloten in een het huis dat hij met anderen deelt en waar externe begeleiding is. Hij belt zijn ouders: Ik heb iets heel doms gedaan. Willen jullie 112 bellen?

Hij heeft zij polsen doorgesneden. Gelukkig leeft hij nog. Hij is alleen in zijn eigen woestijn en zijn ouders en zussen ook, en de vrienden. Al die woestijnen zien er weer heel anders uit. Kun je loopplankjes vinden van de ene naar de andere?

Veertigdagen tijd: zo heten de 40 dagen vóór Pasen. Jezus zou zich 40 dagen hebben teruggetrokken in de woestijn en de bevrijde slaven zouden ook al 40 jaar door de woestijn hebben gezworven. Het zit 'm inderdaad in het getal. Nu zouden we er 80 van maken: symbool voor een gemiddeld mensenleven, voor één generatie. In de woestijn ga je vrijheid leren. Je was slaaf. Waarvan? Alles wat jou belet om mens te worden, menswaardig te leven en je eigen verantwoordelijkheid te dragen, heet onderdrukking, Farao, systeem, computer-says-no, jij moet je mond houden of: ik-zàl-je, jij-hebt-een-beperking-en-ik-niet.

Dat hield je niet uit. Je schreeuwde om hulp en die kwam; je werd bevrijd. Nu zou het wezen, maar toen begon het pas echt. In de vrijheid van de woestijn zit de onderdrukking de kinderen van Israël nog zó in het bloed dat zij die niet aankunnen. Zij willen terug naar het slavenleven, waar het achteraf gezien toch zo slecht niet was. Daar kreeg je tenminste eten, net zoals in het concentratiekamp.

In de woestijn breekt er soms ineens licht door. Er is een berg en die heb je beklommen. Daar kun je verder zien: naar wat achter je ligt en vóór jou; waar je naar verlangt. Je ziet ineens dat je op reis bent, een leven lang, en dat vrijheid niet te koop is bij Action, Amazone of AH, maar dat

jou die gegeven is. Vrijheid is een weg, geen doel. Je krijgt daar ook zicht op al die mensen die jou zijn voorgegaan en die dezelfde weg hebben afgelegd als jij. Zij gingen verder, net als jij.

In het verhaal van Marcus, bekend als het verhaal van de 'de verheerlijking op de berg', is Jezus in gezelschap van hen die hem voorgingen. Met hen gaat hij in gesprek. Zijn vrienden zijn er ook. Zij willen graag met hem op deze plaats van verlichting en opluchting blijven. Maar ze moeten weer verder, naar beneden, en terwijl ze naar beneden lopen, heeft Jezus het over opstaan uit de dood. Wat is dat toch? vragen zij zich af. Ja, wat is dat toch?

Net daarvoor klonk er een stem als een wijzende vinger uit de hemel:

Hij is het, hij daar! Mijn kind. Ik heb hem lief. Hij is jullie kompas.

In de woestijn, bevrijd van angstland, verlangen wij ernaar terug. Daar valt het licht op een mens, die bibberend van angst, daar los van komt op het moment dat hij zich laat vallen in de handen van die van die stem. Zou dat dan vrijheid zijn? Opstaan uit de dood, nu en hier?

Als vrijheid was wat vrijheid lijkt, wij waren
de mensen niet die wij nu angstig zijn –
wij zaaiden bronnen uit in de woestijn,
wij oogstten zeeën zonder te vervaren.

Wij, tussen moed en wanhoop. Waarom weten
wij wel wat leven is maar leven niet?
Soms gaan wij op de vleugels van een lied
en durven onze zwaartekracht vergeten.

Verlangen, pijn van onbekende duur:
turen de verte in, niet kunnen laten
een stad te zien, een tuin, doorschijnend water –
dan valt de nacht over het middaguur.

Maar voorgevoel van liefde duurt het langst,
heugenis aan het woord in den beginne,
licht – ongebroken valt het bij ons binnen.
Even zijn wij ontkomen aan de angst.

Als vrijheid was wat vrijheid lijkt, wij waren
de mensen niet die wij nog angstig zijn –
wij zouden niet meer vluchten voor de pijn
en voor de grootste liefde niet vervaren.

Lied 946 Liedboek

Willemien Keuning